

Οδηγίες αντιμετώπισης αντιδράσεων κατά την μετάγγιση

Βασιλική Παππή¹, Παρασκευή Παπαϊωάννου², Στυλιανός Λαφιωνιάτης³

¹Αιματολόγος, Επιμελήτρια Α', ²Αιματολόγος Επιμελήτρια Β', ³Αιματολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ, Μονάδα Μεσογειακής Αναιμίας και Δρεπανοκυτταρικής Νόσου, Γενικό Νοσοκομείο Βόλου «Αχιλλοπούλειο»

Επιπλοκές που σχετίζονται με τη μετάγγιση μπορεί να εμφανιστούν ως: άμεσες αντιδράσεις κατά την διάρκεια της μετάγγισης ή και μέσα σε 24h: πυρετικές και αλλεργικές, οξείες αιμολυτικές, μετάδοση λοιμογόνων, απώτερες αντιδράσεις με καθυστέρηση ωρών ή ημερών (5-14d) αλλοανοσοποίηση, μετάδοση νοσημάτων.

Δεδομένα από την Σουηδία αποτυπώνουν την μικρή συχνότητα των οξέων αντιδράσεων κατά την μετάγγιση (2034 επεισόδια σε σύνολο 275.343 μεταγγίσεων- ποσοστό 0.74% για το 2022)

Οι οξείες αντιδράσεις κατά την μετάγγιση ποικίλλουν από ήπιας βαρύτητας έως και απειλητικών για τη ζωή αντιδράσεων.

Η αιτία της αντιδράσεως μπορεί να μην είναι εμφανής αρχικά διότι πολλές από τις αντιδράσεις παρουσιάζονται με κοινά μη ειδικά συμπτώματα (πυρετό, φρικια, πόνος στην οσφυ, κ.λπ.). Επιπρόσθετα, οι συγκεκριμένοι ασθενείς συχνά έχουν πολλές υποκείμενες συννοσηρότητες που μιμούνται μία οξεία αντίδραση.

Όλοι οι ασθενείς πρέπει να αξιολογούνται όσο το δυνατόν πιο σύντομα

Ζωτικής σημασίας είναι να επιζητείται η μέγιστη δυνατή ασφάλεια των ΜΣΕ, ο περιορισμός των αναγκών σε μεταγγίσεις και της έκθεσης σε περιορισμένου αριθμού αιμοδότες.

Κατηγορίες οξείων αντιδράσεων

- Μη αιμολυτικές εμπύρετες αντιδράσεις FNHTR
- Αλλεργικές
- Αναφυλακτικές

- Οξείες αιμολυτικές (ενδοαγγειακή αιμόλυση) AHTR
- Αλλοανοσοποίηση (όψιμη)
- Αυτοάνοση αιμολυτική αναιμία
- Οξεία πνευμονική βλάβη συσχετιζόμενη με μετάγγιση (TRALI)
- Υπερφόρτωση κυκλοφορίας TACO
- Συσχετιζόμενη με την μετάγγιση δύσπνοια TAD
- TI-GVHD
- Μετάδοση λοιμογόνων παραγόντων
- Σήψη

Στο σύνολο τους οι αντιδράσεις αυτές εμφανίζονται με ήπια ή μέτρια βαρύτητα και είναι εύκολα διαχειρίσιμες από τον ιατρό που επιβλέπει την μετάγγιση.

Παρουσιάζονται όμως σε σπάνιες περιπτώσεις ως δυνητικά επικίνδυνες για την ζωή του ασθενούς – έτσι λοιπόν κρίνεται απαραίτητη:

- παρουσία ιατρικής επίβλεψης κυρίως τα πρώτα 15' της διαδικασίας
- προσωρινή ή και σε βαρύτερες περιπτώσεις οριστική διακοπή της μετάγγισης
- άμεση διερεύνηση του είδους της αντίδρασης
- στοχευόμενη αντιμετώπιση

Προτείνεται ο παρακάτω αλγόριθμος αναφορικά με τα οξέα συμβάματα κατά τη διάρκεια της μετάγγισης.

- Αφορά το είδος της αντίδρασης, τη συμπτωματολογία, τη διερεύνηση καθώς και την επείγουσα αντιμετώπιση

Προτείνεται ο παρακάτω αλγόριθμος αναφορικά με τα οξέα συμβάματα κατά τη διάρκεια της μετάγγισης.

Αφορά το είδος της αντίδρασης, τη συμπτωματολογία, τη διερεύνηση καθώς και την επείγουσα αντιμετώπιση

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ackfeld T, Schmutz T, Guechi Y, Le Terrier C. Blood Transfusion Reactions-A Comprehensive Review of the Literature including a Swiss Perspective J Clin Med 2022 May;11(10):2859.
2. Yajie Wang, Quan Rao, Xiaofei Li. Adverse transfusion reactions and what we can do Review Expert Rev Hematol 2022 Aug;15(8):711-26.

